‹‹Defensive Researches and Management››

106

Vol. 23
Winter 2024
P.P: 131-156

Research Paper

Received:
2024-09-22
Revised:
2024-03-04
Accepted:
2025-05-31
Published:
2025-05-31

ISSN: 2538-1857
E-ISSN: 2645-5250

Investigating the effectiveness of desert combat camps on the resilience of students upon entering a military university

Seyyed Jafar Moohamad Hosseni[1] | Abaasali Salmani[2] | Ali Mohamadi[3]

Abstract

Combat camps are designed and implemented as a complement to theoretical courses in military training centers, among which the implementation of desert combat camp has a significant contribution to education. It should be kept in mind that the holding of these camps should be held with the absence of injuries or even with the least possible injuries in all areas.The main question of this research is to what extent desert combat camps are effective on the resilience of students upon entering a military university (case study: Imam Hossein (AS) Officer and Guard Training University)? This research is in the category of applied research that tries to answer this question by using descriptive analytical method. Descriptive statistics and inferential statistics were used to analyze the data.According to the findings of the research, desert combat camps are effective in the three areas of physical fitness, morale, and tolerance threshold, which lead to the promotion and strengthening of resilience, and will increase the resilience of newly arrived military university students. Also, there is a positive significant relationship between resilience and physical, mental, and tolerance threshold with a confidence level of 95%.

Keywords: Urdu; Desert Combat Camp; Resilience; Military Resilience; Student.

1. Master of Defense Management, Tehran, Iran, Tehran, Iran
2. Corresponding author: Assistant Professor, Faculty and Research Institute of Command and Management of the Islamic Revolutionary Guard Corps (DAFOS), Tehran, Iran
3. Master of Defense Management, Tehran, Iran

DOR: 20.1001.1.20086121.1404.24.107.6.6

Publisher: Imam Hussein University

© **Authors**
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

«مدیریت و پژوهش‌های دفاعی»

۱۰۶

سال بیست و چهارم
بهار ۱۴۰۴
صص: ۱۵۶-۱۳۱

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۰۱
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۲/۱۴
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۱۰
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۳/۱۰

شاپا چاپی: ۱۸۵۷-۲۵۳۸
الکترونیکی: ۵۲۵۰-۲۶۴۵

بررسی ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر

سید جعفرمحمد حسینی[۱] | عباسعلی سلمانی[۲] | علی محمدی[۳]

چکیده

اردوهای رزمی به‌عنوان مکمل دروس نظری در مراکز آموزش نظامی، طراحی و اجرا می‌شوند که در این میان اجرای اردوی رزمی کویر سهم بسزایی در آموزش دارا است. باید در نظر داشت که برگزاری این اردوها باید با عدم وجود آسیب‌ها و یا حتی‌المقدور با کمترین آسیب‌های ممکن در همه حوزه‌ها برگزار گردد. هدف این پژوهش احصاء ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان در اردوهای رزمی کویر است؛ بنابراین سؤال اصلی این پژوهش این است که ابعاد مؤثر بر تاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر کدام‌اند؟ این پژوهش درزمره پژوهش‌های کاربردی قرار دارد که با استفاده از روش توصیفی تحلیلی، انجام‌شده که در آن اطلاعات به شیوه اسنادی و پیمایشی (زمینه یاب) گردآوری‌شده است. برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و آمار استنباطی کمک گرفته‌شده است. بنا به یافته‌های پژوهش، اردوهای رزمی کویر در سه حوزه آمادگی جسمانی، روحیه و آستانه تحمل که منجر به ارتقا و تقویت تاب‌آوری می‌شود، اثرگذار است و تاب‌آوری دانشجویان جدیدالورود دانشگاه نظامی را به‌صورت فزاینده‌ای بالا خواهد برد. همچنین بین تاب‌آوری با آمادگی جسمانی، روحیه، آستانه تحمل رابطه معنادار مثبت با سطح اطمینان ۹۵ درصد دارد.

کلیدواژه‌ها: اردو؛ اردوی رزمی، تاب‌آوری، دانشجو

۱. کارشناسی ارشد مدیریت امور دفاعی، تهران، ایران.
۲. نویسنده مسئول: استادیار دانشکده و پژوهشکده فرماندهی و مدیریت ولایت سپاه (دافوس)، تهران، ایران.
Abbasian_m@iamu.ac.ir
۳. کارشناسی ارشد مدیریت امور دفاعی، تهران، ایران.

DOR: 20.1001.1.20086121.1404.24.107.6.6

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع)
© نویسندگان
این مقاله تحت لیسانس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمه

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نهادی است برآمده از انقلاب شکوهمند اسلامی که در ادامه پیروزی مبارزات مردم قهرمان ایران به رهبری امام خمینی (ره) و به یاری امدادهای غیبی الهی به پاسداری و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و به‌منظور استقرار احکام نورانی اسلام قد برافراشت. ضرورت وجود نهادی مکتبی و نظامی و ارزشی در راستای اهداف و دفاع همه‌جانبه از انقلاب اسلامی از همان ابتدا تاکنون چه در جنگ تحمیلی، چه در جنگ با استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا و چه در مبارزه با ضدانقلاب داخلی، امری بدیهی و بر کسی پوشیده نیست و این در یک جمله کوتاه امام که فرمودند «اگر سپاه نبود کشور هم نبود»[1] تداعی می‌کند.

با توجه به اینکه آموزش نیروی انسانی در زمینه‌های مختلف از اقدامات اولیه هر سازمان است، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز برای تکمیل کادر رسمی خود به تربیت نیروی انسانی و آموزش‌دیده متعهد و متخصص در زمینه‌های مختلف مأموریتی خود و با توجه به پیشرفت‌های روزافزون در فنّاوری و تغییرات سریع در چگونگی و نوع نبردها (جنگ آینده) می‌پردازد و جهت بالا بردن آمادگی فردی و یگانی و مقابله با توطئه‌های استکبار جهانی و ارتقاء و تربیت پاسداران جدیدالورود باید آموزش‌های خود را بروز گرداند که این مهم را دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) انجام می‌دهد و این آموزش‌ها شامل (آموزش‌های تئوری و عملی) می‌باشد که بخشی از آموزش‌های عملی در قالب اجرای اردوهای رزمی انجام می‌گردد.

فرمانده معظم کل قوا در این خصوص می‌فرمایند: «یگان‌ها را باید عملیاتی نگهدارید. اگر بخواهید این حالت عملیاتی و سبک و کارآمد همیشه باقی بماند، بایستی از تمرین و مانور لازم عملیاتی، هیچ لحظه‌ای فروگذار نکنید.» (بیانات در دانشگاه افسری امام حسین (علیه‌السلام)، ۱۳۸۶/۰۳/۰۳)

اردوهای رزمی را می‌توان به‌عنوان خمیرمایه آموزش‌های نظامی به‌حساب آورد به عبارتی ماحصل و نتیجه‌ای که در پایان هر دوره آموزشی در بعد نظامی یک افسر باید بگیرد در اردوهای رزمی آموزشی به دست می‌آید. به عبارتی اردو پلی است بین آموزش در حوزه نظر و آموزش در حوزه عمل، در یک توضیح دیگر اردو تکمیل‌کننده آموزش‌های یک مجموعه است.

بااین‌حال در جهت رسیدن به اهداف آموزشی از اجرای اردو می‌بایست تمامی اشکالات و نواقص آموزشی را احصاء نمائیم و تمامی تلاش خود را برای رفع این نواقص و اشکالات به کار ببندیم تا درنهایت به حول و قوه الهی، در مورد اردوهای رزمی کویر به عوامل تأثیرگذار بر تاب-آوری نظامی دست‌یابیم. تلاش برای رسیدن به پیروزی در جنگ ازیک‌طرف و تحمیل شکست به دیگری تا حدود بسیار زیادی مرهون بالا بودن تاب‌آوری نظامی و توجه به این مهم می‌باشد. به‌عبارت‌دیگر، درحالی‌که یک فرمانده نظامی تاب‌آوری نیروهای تحت امر خود را برای رسیدن به هدف تقویت می‌کند، فرماندهی جنگ ایجاب می‌کند برای تسهیل دررسیدن به هدف، روحیه نیروهای دشمن نیز تضعیف گردد. همچنین، تاب‌آوری باعث تقویت توانایی انجام کار در شرایط و اوضاع دشوار با یک ظرفیت محدود می‌گردد. به‌طورکلی، داشتن اطمینان، عزم راسخ، ثبات اراده و فدا کردن خواسته‌های شخصی در برابر وظایفی که از افراد خواسته می‌شود، ایمان به فرماندهان، اعتقاد به پیروزی، احساس سهیم بودن در ثمره کار گروهی و وفاداری نسبت به دیگر اعضای گروه، نشانگر تاب‌آوری بالا می‌باشد انجام کارهای عملی و آموزش‌های عمیق، به‌کارگیری تجهیزات، نحوه استفاده از زمین، اجرای مأموریت در شرایط مختلف رزمی و جوی و ... در این راستا اجرا می‌شود.

این پژوهش می‌کوشد تا میزان اثربخشی اردوهای رزمی کویر برتاب آوری نظامی دانشجویان بدو ورود یک دانشگاه نظامی مطالعه موردی: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) را موردبررسی و مداقه قرار دهد؛ بنابراین پرسش اصلی پژوهش این است که ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر (مطالعه موردی: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) کدام اند؟

ادبیات و مبانی نظری پژوهش

مفهوم اردو

تعریف لغوی اردو: اردو واژه‌ای عربی است که ریشه در زبان ترکی دارد و به معنای مجموع سپاهیان و تمام لوازم آنان در سفر است (رسایی، ۱۳۸۹: ۱۷).

تعریف اصطلاحی اردو: اردو فعالیتی سازمان‌یافته است که به‌صورت گروهی با برنامه‌های معین (تفریحی، سرگرمی، رقابتی، ورزشی، هنری، فرهنگی و...) و هدف‌های مشخص، تحت نظارت و هدایت مربی درزمانی کوتاه و در محیطی خارج از محدوده فعالیت‌های روزمره (مانند اردوگاه‌های تربیتی، گردشگاه‌ها و یا طبیعتی مناسب) به‌منظور رشد و شکوفایی استعدادها، ارتقای توانمندی‌ها و ایجاد شورونشاط برگزار می‌گردد (رسایی، ۱۳۸۹: ۱۷).

کویر: عبارت است از منطقه‌ای خشک و بی‌آب و گیاه با رستنی‌های کم، سطح صاف با تپه‌ماهورهایی از شن و خاک که با وزش باد جابجا می‌شوند. متوسط میزان بارش سالیانه کمتر از ۵۰ میلی‌متر می‌باشد سطح خاک از صفحات رس و شنی اشباح شده از نمک پوشانده شده است. (همان)

اثر بخشی

مفهوم و تعریف اثربخشی[1]: اثربخشی را می‌توان دسترسی به اهداف سازمان دانست. باید به اهداف و بقای سازمان توجه داشت (چستر بارناد ۱۹۳۸)[2].

تاب‌آوری: واژه تاب‌آوری را می‌توان به‌صورت توانایی بیرون آمدن از شرایط سخت یا تعدیل آن تعریف نمود. درواقع تاب‌آوری ظرفیت افراد برای سالم ماندن و مقاومت و تحمل در شرایط سخت و پرخطر است که فرد نه تنها بر آن شرایط دشوار فائق می‌شود بلکه طی آن و باوجودآن قوی‌تر نیز می‌گردد. پس تاب‌آوری به معنای توان موفق بودن، زندگی کردن و خود را رشد دادن در شرایط دشوار (باوجود عوامل خطر) است. این فرایند خودبه‌خود ایجاد نمی‌شوند مگر اینکه فرد در موقعیت دشوار و ناخوشایندی قرار گیرد تا برای رهایی از آن یا صدمه پذیری کمتر، حداکثر تلاش را برای کشف و بهره‌گیری از عوامل محافظت‌کننده (فردی و محیطی) در درون و بیرون خود که همواره به‌صورت بالقوه وجود دارد بکار گیرد(.کردمیرزا نیکوهزاده،۱۳۸۸: ۱۵)

گیلسپی[3] (۲۰۰۷) می‌نویسد واژه تاب‌آوری همان‌گونه که توسط بسیاری از صاحب‌نظران و متخصصان تعریف‌شده شامل مفهوم انعطاف‌پذیری، بهبود و بازگشت به حالت اولیه پس از

[1] Effectiveness
[2] Chester Barnado
[3] Gillespie

رویارویی با شرایط ناگوار است. شرایط ناگوار فقط محدود به بلایای ساخته دست بشر (مانند جنگ و فقر)، یا بلایای طبیعی مانند خشکسالی و سیل نمی‌شود، بلکه شرایط ناگوار در زندگی روزمره نیز به هنگام بروز حوادثی مانند طلاق، بیماری، مرگ، سوءمصرف مواد، یا تغییر در موقعیت شغلی و آموزشی اتفاق می‌افتد (علیزاده، ۱۳۹۲: ۳).

پیدایش مفهوم تاب‌آوری: تاریخچه مطالعات تاب‌آوری را می‌توان به تاریخچه مطالعات مربوط به استرس و پیامدهای ناشی از آن مربوط دانست. به‌طورقطع هیچ‌کس در اثرات ناگوار بدنی و روان‌شناختی استرس شکی ندارد و این موضوع، هم مدنظر پزشکان و هم روانشناسان بوده است. از سوی دیگر، هوارد[1] (۲۰۰۹) بیان می‌دارد آشکارشده است که همه افرادی که حوادث استرس‌زا را تجربه می‌کنند، لزوماً دچار آسیب نمی‌شوند. مفهوم تاب‌آوری برگرفته از دو گروه فعالیت پژوهشی است. اول، ابعاد فیزیولوژیکی استرس و دوم ابعاد روان‌شناختی مقابله با استرس، یعنی تاب‌آوری از طریق شناسایی پاسخ‌های فیزیولوژیکی و روان‌شناختی که تعادل حیاتی و انطباق با محیط‌های استرس‌زا را افزایش می‌دهد، مشخص می‌شود.

ابعاد تاب‌آوری: بنا به نظر هارت[2] و همکاران (۲۰۰۷)، توصیف تاب‌آوری سه بعد را شامل می‌شود:

تاب‌آوری عمومی[3]، تاب‌آوری حقیقی[4]، تاب‌آوری تلقیحی[5]

1 - Howord
2 - Hart
3 - popular resiliency
4 - real lesiliency
5 - inculated resiliency

الف– تاب‌آوری عمومی: در زبان عامه همان غلبه بر موقعیت‌های دشواری که هرکسی با آن موقعیت‌ها مواجه می‌شود. با این تعریف، تاب‌آوری همان چیزی است که تقریباً همه از آن برخورداریم و به نظر می‌رسد که برای نژاد بشر برنامه‌ریزی‌شده است. آن دسته افرادی که دوران کودکی خوبی پشت سر گذاشته‌اند با بسیاری از چالش‌ها و مشکلاتی که پیش‌آمده درگیر می‌شوند، حتی اگر برخی از این مشکلات بدون هیچ اغراق بزرگ و شگفت‌آور به نظر می‌آیند. البته همیشه استثناء وجود دارد و کسانی هستند که به راهنمایی، مدیریت و حمایت نیاز دارند؛ اما بیشتر افراد دارای یک ذهنیت تاب‌آوری مساعد می‌باشند، همه ما عاشق می‌شویم، زندگی می‌کنیم، کار می‌کنیم، عمیق درد و اندوه را می‌آزماییم و سپس بر آن چیره می‌شویم (کرد میرزا نیکو زاده، ۱۳۹۲: ۲۸).

ب–تاب‌آوری حقیقی: تاب‌آوری حقیقی یک مفهوم مقایسه‌ای است و روان شناسان را در درک این‌که چه چیزی در پس تفاوت‌های افراد و حرکت در مسیر زندگی شخصی‌شان قرار دارد، یاری می‌کند و این همان چیزی است که ما را برای ایجاد آینده‌ای بهتر برای کودکانی که می‌شناسیم، شگفت‌زده، مصمم و امیدوار می‌سازد. تاب‌آوری حقیقی درجایی آشکار می‌شود که با افراد با دارائی و منابع بسیار کم و یا کودکانی با آسیب‌پذیری بالا، آینده‌ای بهتر ازآنچه ما با توجه به شرایطشان و در مقایسه با سایر افراد پیش‌بینی می‌کردیم نشان دهند. (صفری، ۱۳۹۲).

ج- تاب‌آوری تلقیحی: تاب‌آوری تلقیحی ما را به‌عنوان متخصص گیج و دستپاچه می‌کند و انتظارات ما را آشفته‌تر و مغشوش‌تر می‌سازد. این مقوله حتی آسیب‌پذیری‌ها و مکانیم های حفاظتی را منبع و منشأ تاب‌آوری می‌داند و به‌عنوان یک مفهوم، ظرفیت تغییر مصیبت و بدبختی را به موقعیت‌ها و یا حداقل توان پیشگیری از اثرات بدتر مصیبت و بلا را فراهم می‌کند. (کرد میرزا نیکو زاده، ۱۳۹۲: ۲۸)

شاخص‌های تاب‌آوری: پالک[1] (۱۹۹۷، به نقل از ون بروا، ۲۰۰۱)، چهار شاخص تاب‌آوری از ادبیات تاب‌آوری فردی را ترکیب کرده است:

شاخص آمادگی[2] (منشی): این الگو به ویژگی‌های جسمانی و روان‌شناختی معطوف به الگو که تاب‌آوری را بالا می‌برد، مربوط است. این ویژگی‌ها دربرگیرنده جنبه‌هایی از یک شخص است که آمادگی تاب آورانه را در برابر استرس های زندگی بالا می‌برند و می‌توانند شامل حس خودمختاری یا اعتمادبه‌نفس، حس خود ارزشی بنیادی، سلامت جسمانی خوب و ظاهر جسمانی خوب باشد.

شاخص ارتباطی[3]: یک نقش فردی در جامعه را، به روابط شخصی با دیگران مرتبط می‌سازد. این نقش‌ها و روابط می‌توانند دامنه‌ای از روابط نزدیک و صمیمی تا نظام‌های اجتماعی گسترده‌تر را شامل شود.

شاخص موقعیتی[4]: این شاخص جنبه‌هایی که شامل ارتباط بین شخص و موقعیت استرس‌آور است را نشان می‌دهد. این جنبه‌ها می‌توانند شامل توانایی حل مسئله شخص، توانایی ارزیابی موقعیت‌ها و پاسخ‌ها و ظرفیت عمل در پاسخ به موقعیت باشد.

شاخص فلسفی[5]: شاخص فلسفی اشاره به جهان‌بینی یا پارادایم زندگی شخص دارد. این امر می‌تواند شامل باورهای مختلفی که تاب‌آوری را افزایش می‌دهد، باشد، از قبیل این باور که معنایی مثبت در تمام تجارب می‌تواند یافت شود، این باور که رشد خویشتن مهم است، این باور که زندگی هدفمند است (کرد میرزا نیکو زاده، ۱۳۹۲: ۲۲).

البته تاب‌آوری، تنها پایداری در برابر آسیب‌ها یا شرایط تهدیدکننده نیست و حالتی انفعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نیست، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است. می‌توان گفت تاب‌آوری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی ـ روانی، در شرایط خطرناک است.

1 -Polk
2 - Dispositional pattern
3 - Relational pattern
4 - situational pattern
5 - philosopistical pattern

مفهوم روحیه: لغتنامه دهخدا این واژه را به‌عنوان «مجموعه کیفیات و حالت روانی یک فرد» تعریف نموده (دهخدا، ۱۳۷۷) و در فرهنگ واژه‌های معین (۱۳۷۰) روحیه به معنای «خلق‌وخوی فرد، سرشت درونی، تلقی و نحوه برخورد با محیط» تعریف‌شده است

روحیه با نگاه نظامی: ازجمله این موارد می‌توان به‌نظام نامه فرماندهی افسریان ارشد آمریکا نقل از کال و همکاران (۱۹۹۳) اشاره نمود که روحیه را حالتی ذهنی، هیجانی و روحی شخصی تعریف می کنند و در توضیح اشاره به وضعیتی دارند که فرد چگونه، خوشحالی ف شادکامی، امیدواری، اعتمادبه‌نفس، عزت‌نفس، ارزشمندی، غمگینی، بی‌توجهی یا افسردگی می کند. (شریفی، ۱۳۸۱: ۱۵)

آمادگی جسمانی: آمادگی جسمانی عبارت است از انجام کاره‌ای روزانه با توانمندی و چابکی[1] بدون احساس خستگی بی‌مورد، داشتن انرژی کافی برای پرداختن به امور تفریحی، اوقات فراغت و لذت بردن از آن برای انجام کاره‌ای پیش‌بینی‌نشده ضروری که ممکن است در طول روز پیش آید. بنا به گفته گنشل[2] فیزیولوژیست مشهور و متخصص آمادگی جسمانی، فردی که از آمادگی جسمانی برخوردار است به‌مراتب زودتر از افرادی که از آن برخوردار نیستند خود را با فعالیت‌های جسمانی که مستلزم تلاش عضلانی است سازگار ساخته، دیرتر خسته شده و زودتر به حالت عادی برمی‌گردد. پافن برگر[3] معتقد است، آمادگی جسمانی همانند تندرستی، خصیصه‌ای است پیوستار که کار آیی عملکرد و وظایف اعضای اندام‌های ما را نمایان ساخته و از توانایی حرکتی و نیروی جسمانی خبر می‌دهد (سسیل و ماست[4]، ۲۰۱۲).

آستانه تحمل: آستانه تحمل توانایی یا پیامد سازگاری موفقیت‌آمیز با شرایط استرس‌زا و چالش‌برانگیز است. به‌بیان‌دیگر فرد تاب‌آوری یعنی کسی که در برقراری تعادل زیستی روانی در شرایط دشوار توانمند است. البته معنای آستانه تحمل فقط این نیست که در برابر آسیب‌ها یا شرایط

1- Agility
2- Ganchel
3- Phafen Berger
4- Cecil & Must

تهدیدکننده پایدار بمانیم و در روبه‌رو شدن با شرایط خطرناک حالتی انفعالی داشته باشیم، بلکه در عمق معنای آن شرکت و حضور فعال و سازنده‌ی ما در محیط پیرامونمان نیز مدنظر است. برخی روان‌شناسان باور دارند که آستانه تحمل بازگشت به تعادل اولیه یا رسیدن به تعادل سطح بالاتر در شرایط تهدیدکننده است و ازاین‌روست که سازگاری موفق در زندگی را فراهم می‌کند (بشارت، ۱۳۹۳: ۴۰).

صبر: تعریف «صبر» در فرهنگ دینی، محدوده گسترده‌ای دارد و عبارت است از خویشتن‌داری در سختی‌ها و بازداشتن نفس از جزع و بی‌تابی و همچنین وادار کردن نفس به آنچه عقل و شرع حکم می‌کند. در یک مفهوم کلی صبر عبارت است از غلبه بر هوای نفس (هاشمی، ۱۳۹۴).

پیشینه پژوهش

پیشینه پژوهش در قالب جدول ۱ ارائه‌شده است:

جدول ۱. پیشینه پژوهش

محقق و سال	عنوان	یافته‌ها
علیمردانی (۱۳۹۷)	قدرت تاب‌آوری و هوش معنوی	تاب‌آوری تنها پایداری در برابر آسیب‌ها و شرایط تهدیدکننده نیست و حالتی انفعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نمی‌باشد...
پایان‌نامه کارشناسی ارشد غیاثوند (۱۳۸۳)	اثربخشی دوره‌های کارشناسی ارشد مدیریت پروژه و مدیریت‌های عملیات	نتیجه این تحقیق بررسی میزان اثربخشی دوره‌های آموزشی عالی رسته‌ای اداری دانشگاه امام حسین (ع) در نیل به اهداف خود از دید فراگیران هست تا از این طریق نقطه شروعی برای هرگونه تغییر و بهسازی دوره‌ها توسط مسئولین مشخص و معین شود.
پایان‌نامه کارشناسی ارشد عرب محبی	رابطه بررسی اثربخشی دوره تخصصی بدو خدمت افسریان فراگیر با اثربخشی عملکرد در	در اجرای وظایفِ محوله دارای توانمندی لازم می‌باشند.

(۱۳۸۵)	کلانتری.....	
پایان‌نامه کارشناسی ارشد زمانی (۱۳۸۴)	بررسی اثربخشی برنامه‌های آموزشی در عملکرد دانشجویان دانشکده پلیس انتظامی؛	این تحقیق در ارزیابی اثربخشی دوره‌های آموزشی تأثیر دوره‌های مذکور به رشد شخصیت دانش‌آموختگان بیشتر از تأثیر این دوره‌ها بر عملکرد سازمانی بوده است همچنین بین نفرات دانش‌آموختگان و سرپرست در بیشتر موارد مشابهت و همسویی وجود داشته است ین امر موجب اطمینان بیشتری در مورد اعتبار یافته‌های تحقیق و اثربخش بودن دوره‌های مذکور می‌شود
پایان‌نامه کارشناسی ارشد یزدانی (۱۳۹۱)	بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی سرسختی و تاب‌آوری با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارتش در سال ۱۳۹۱-	نتیجه بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی سرسختی و تاب‌آوری با موفقیت تحصیلی در دانشجویان
پایان‌نامه کارشناسی ارشد نجومی (۱۳۹۲)	بررسی نقش صفات شخصیتی در پیش‌بینی تاب‌آوری دانشجویان نظامی	صفات شخصیتی وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، توافق پذیری ارتباط مثبت معنی‌داری با متغیر تاب‌آوری نشان دادند. تنها صفت روان رنجوری خویی رابطه معکوس و معناداری با تاب‌آوری داشت و درنهایت صفت گشودگی به تجربه رابطه معناداری با متغیر تاب‌آوری نشان نداد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داده عامل شخصیتی وظیفه‌شناسی قدرتمندترین پیش خمینی کننده تاب‌آوری است
پایان‌نامه کارشناسی ارشد یعقوبی (۱۳۸۰)	بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی سرسختی و تاب‌آوری با موفقیت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارتش	بین تیپ شخصیتی و رضایت شغلی دبیران و دیگر مؤلفه‌های رضایت شغلی رابطه‌ای معنی‌دار و معکوس وجود دارد.
مرآتی (۱۳۷۸)	«بررسی عوامل روحیه‌ی کارکنان پایور دانشگاه فارابی در	تأمین نیازهای مادی، رهبری صحیح مدیر، امنیت شغلی، رعایت عدالت و اجرای آموزش، تفویض

	کارایی»	اختیار بر روحیه و درنتیجه کارایی مؤثر است.
پایان‌نامه کارشناسی ارشد داد فر (۱۳۸۳)	«بررسی راه‌های عملی بالا بردن روحیه خدمتی کارکنان پایور یگان‌های رزمی نزا جا»	نتایج قدر و منزلت اجتماعی افراد (وجهه اجتماعی) و انتصابات بجا، امنیت شغلی، ترفیعات بجا را باعث افزایش روحیه دانسته است.
پایان‌نامه کارشناسی ارشد حسنی رایگانی (۱۳۸۲)	بررسی عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر ارتقاء عزت ناجا	روحیه و رفاه کارکنان برافزایش عزت ناجا مؤثر است.
صفری و همکاران (۱۳۹۷)	مقایسه فاکتورهای آمادگی جسمانی در بین دانش¬آموختگان آجا«	در متغیرهای سرعت، چابکی، قدرت انفجاری، توان هوازی و توان بی‌هوازی بین دانشگاه شهید ستاری و دانشگاه نیروی زمینی امام علی (ع) تفاوت معنادار وجود دارد.
جاین و همکاران (۲۰۲۱)	ارتباط رفتارهای خوردن در بین سربازان ارتش ایالات‌متحده با آمادگی جسمانی و ترکیب بدن	غذا خوردن بیشتر در یک مکان ناهارخوری با احتمال پایین‌تر شکست ترکیب بدن همراه بود. درحالی‌که غذا خوردن با سرعت سریع یا اغلب/ همیشه نادیده گرفتن نشانه‌های سیری با احتمال بالاتر شکست ترکیب بدن همراه بود. خوردن بیشتر وعده‌های غذایی غذای فوری/ راحت و غذا خوردن با سرعت سریع با احتمال بالاتر شکست تناسب‌اندام همراه بود. صرف صبحانه با شانس کمتری در عملکرد بدنی همراه بود درحالی‌که آموزش تغذیه با شانس بالاتر عملکرد بدنی بالا همراه بود.
ساندرسون و همکاران (۲۰۱۸)	«ارتباط بین خطر سلامتی مرتبط با چاقی و نتایج آزمودن تناسب‌اندام در کارکنان ارتش انگلیس» نشان دادند	در پژوهشی با عنوان بین چاقی سربازان با موفقیت آنان رابطه معنی‌داری وجود داشت. سربازان چاق یا در معرض خطر بیشتر احتمال دارد که شکست بخورند و بسیار کمتر احتمال دارد که هر دو آزمایش را انجام دهند. در مقایسه با سربازان چاق

		مسن، سربازان جوان چاق بیشتر تمایل به انجام آموزش‌های آمادگی جسمانی داشتند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به روش توصیفی- تحلیلی (پیمایشی) انجام‌شده که در آن اطلاعات به شیوه اسنادی و پیمایشی (زمینه یاب) گردآوری‌شده است.

جامعه آماری این پژوهش متشکل از دو گروه می‌باشد:

الف- گروه اول جامعه آماری خبرگان این پژوهش شامل مربیان، اساتید، فرماندهان و روانشناس‌های مجرب نظامی دانشگاه امام حسین (ع) می‌باشند.

ب- گروه دوم شامل کلیه پایوران و مدیران دانشگاه امام حسین (ع) است که طی سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲ به مأموریت اردوهای رزمی کویر و محیط‌های ویژه شرکت داشته‌اند. در این پژوهش با توجه به رعایت مسائل طبقه‌بندی حجم جامعه به‌صورت نامحدود در نظر گرفته شد، پس از تنظیم پرسشنامه اولیه تعداد ۱۱۸ نفر از افرادی که ویژگی موردنظر را داشتند به‌صورت تصادفی انتخاب شدند.

یکی از ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه موردبررسی، میزان تحصیلات است که شامل تحصیلات کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری بود. جدول زیر توزیع فراوانی میزان تحصیلات را نشان می‌دهد:

جدول ۲. توزیع فراوانی میزان تحصیلات پاسخگویان

آماره‌ها / تحصیلات	فراوانی	درصد	درصد واقعی	درصد تجمعی
کارشناسی	22	19	19	19
کارشناسی ارشد	77	65	65	84
دکتری	19	16	16	100
کل	118	100	100	

بر اساس نتایج جدول فوق بیشترین تعداد افراد نمونه ازنظر تحصیلات، مربوط به تحصیلات کارشناسی‌ارشد ۷۷ نفر (۶۵ درصد) بودند که نمودار بعدی توزیع فراوانی میزان تحصیلات را نشان می‌دهد.

جدول ۳. توزیع فراوانی سابقه خدمت پاسخگویان

آماره‌ها / سابقه خدمت	فراوانی	درصد	درصد واقعی	درصد تجمعی
از ۱ تا ۵ سال	2	2	2	2
از ۶ تا ۱۰ سال	8	7	7	9
از ۱۱ تا ۱۵ سال	22	19	19	27
بیشتر از ۱۶ سال	86	73	73	۱۰۰
کل	۱۱۸	100	100	

بر اساس نتایج جدول فوق اعضای نمونه ازنظر سابقه خدمت، بیشترین تعداد ۸۶ نفر (۷۳ درصد) دارای سابقه خدمت «بیشتر از ۱۶ سال» بودند همچنین فراوانی و درصد سایر طیف‌ها در نمودار بعدی آمده است.

جدول ۴. توزیع فراوانی وضعیت درجه پاسخگویان

آماره‌ها / درجه	فراوانی	درصد	درصد واقعی	درصد تجمعی
افسر جزء	17	14	14	14
افسر ارشد	101	86	86	۱۰۰

کل	118	۱۰۰	۱۰۰	

بر اساس نتایج جدول قبلی، بیشترین تعداد افراد نمونه ازنظر درجه، گروه «افسر ارشد» تعداد ۱۰۱ نفر (۸۶ درصد) بوده‌اند که نمودار بعدی توزیع فراوانی درجه را نشان می‌دهد.

جدول ۵. توزیع فراوانی جایگاه پاسخگویان

آماره‌ها / جایگاه	فراوانی	درصد	درصد واقعی	درصد تجمعی
13	۲	۲	۲	۲
14	۲۳	۲۰	۱۹	۲۱
15	۶	۵	۵	۲۶
16	۲۵	۲۱	۲۱	۴۷
17	۴۶	۳۹	۳۹	۸۶
18	۱۳	۱۱	۱۱	۹۷
19	۳	۲	۳	۱۰۰
کل	۱۱۸	۱۰۰	۱۰۰	

بر اساس نتایج جدول قبلی، بیشترین تعداد افراد نمونه ازنظر جایگاه، «۱۷» تعداد ۴۶ نفر (۳۹ درصد) بوده‌اند که نمودار بعدی توزیع فراوانی را نشان می‌دهد.

اطلاعات پرسشنامه‌های پژوهش پس از جمع‌آوری، وارد نرم‌افزار آماری spss گردید و سپس با استفاده از امکانات نرم‌افزار فوق نتایج موردنظر استخراج شد و مورد تجزیه‌وتحلیل قرار گرفت. معمولاً برای تجزیه‌وتحلیل اطلاعات در پژوهش‌های علوم انسانی از دو نوع روش آماری شامل آمار توصیفی و دیگری آمار استنباطی استفاده می‌گردد. آمار توصیفی، شرایط موجود را توصیف می‌کند، بدین ترتیب که محقق از طریق به دست آوردن فراوانی، اندازه‌های گرایش به مرکز، شاخص‌های پراکندگی، رسم نمودار و غیره، متغیرهای موردمطالعه را توصیف می‌کند. در این پژوهش نیز متناسب با تحلیل داده‌ها و اطلاعات از آمار توصیفی استفاده شد. جداول توزیع فراوانی

پاسخگویان و تعیین میزان درصد هرکدام و نمودار توزیع فراوانی آن‌ها برحسب متغیرهای مختلفی مثل سن، تحصیلات و ...، تعیین سطوح و میزان استفاده از گویه‌ها با هیستوگرام مربوط بـه هریـک آن‌ها و مشخص نمودن شاخص های میـانگین، میانـه، نمـا، انحـراف معیـار، دامنـه تغییـر، حـداقل و حداکثر مربوط به هر یک از سطوح از موارد اسـتفاده آمـار توصـیفی در ایـن تحقیـق بودنـد؛ و در بخش آمار استنباطی از آزمون کلوموگروف اسمیرنف استفاده شد. کلیه عملیات آماری با استفاده از نرم‌افزارspss و excel انجام شد.

پرسش اصلی پژوهش

۱- ابعاد مـؤثر برتـاب آوری دانشـجویان نظـامی در اردوهـای رزمـی کـویر (مطالعـه مـوردی: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)) کدام اند؟

تجزیه‌وتحلیل

متغیرهای موردبررسی در این پژوهش سـه حـوزه شـامل آمـادگی جسـمانی، روحیـه و آسـتانه تحمل برای بررسی میزان اثربخشی اردوهای رزمی کویر بر تاب‌آوری دانشجویان بدو ورود (افسر محصل) دانشگاه افسری امام حسین (علیه‌السلام) بودند که آماره‌های توصیفی مربوط به متغیرهـای پژوهش احصاء شد. در جدول ۲ تنها به‌عنوان نمونه،آماره‌های توصیفی مربوط به آمادگی جسمانی آورده شده است.

جدول ۶. آماره‌های توصیفی مربوط به آمادگی جسمانی

ردیف	گویه‌ها	گزینه‌ها (درصد)					میانگین	انحراف معیار
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد		
۱	اجرای برنامه گشتی بر ارتقاء آمادگی جسمانی	4.2	7.6	22	53.4	12.7	3.63	.950
۲	نرمش صبحگاهی بر ارتقاء آمادگی جسمانی	۰	10.2	22.9	35.6	31.4	3.88	.971

۳	ناوبری روزانه اردوی کویر بر ارتقاء آمادگی جسمانی	۰	5.9	15.3	44.9	33.9	4.07	.855
۴	آتش انتقالی بر ارتقاء سطح آمادگی جسمانی	5.9	10.2	27.1	37.3	19.5	3.54	1.099
۵	تاخت شبانه (آتش و حرکت) بر ارتقاء آمادگی جسمانی	2.5	11	27.1	32.2	27.1	3.70	1.065
۶	راهپیمایی برد بلند روزانه بر ارتقاء آمادگی جسمانی	۰	3.4	9.3	24.6	62.7	4.47	.803
۷	انجام مأموریت‌های انفرادی (دیده‌ور و تأمین) بر ارتقاء آمادگی جسمانی	3.4	13.6	30.5	38.1	14.4	3.47	1.010
۸	اجرای عملیات تک به ارتفاع بر ارتقاء آمادگی جسمانی	2.5	3.4	22.9	41.5	29.7	3.92	.944
۹	حمل سلاح و تجهیزات انفرادی بر آمادگی جسمانی	.8	1.7	18.6	44.9	33.9	4.09	.816
۱۰	برنامه راپل و اعتمادبه‌نفس بر ارتقاء آمادگی جسمانی	1.7	6.8	16.9	37.3	37.3	4.02	.987
۱۱	اجرای مأموریت ناوبری برد بلند بر ارتقاء سطح آمادگی جسمانی	۰	3.4	11	33.1	52.5	4.35	.810
۱۲	اجرای ضد کمین بر ارتقاء سطح آمادگی	2.5	5.9	28.8	38.1	24.6	3.76	.976
	آمادگی جسمانی	۲	۷	21	38	۳۲	۳,۹۱	۰,۶۳۳

جدول ۷. آماره‌های توصیفی مربوط به وضعیت روحیه

	گویه‌ها	گزینه‌ها (درصد)		میانگین	انحراف

ردیف		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد		معیار
۱	تجهیزات انفرادی (سلاح، نقشه و چی پی اس ...) متناسب با اردو بر ارتقاء روحیه	1.7	9.3	19.5	40.7	28.8	3.86	.998
۲	سبک زندگی پاسداری (سین دانشجویی) بر ارتقاء سطح روحی دانشجویان	0.8	5.9	24.6	39.8	28.8	3.90	.919
۳	حراست شبانه و دفاع از مقر در ارتقاء روحیه	1.7	8.5	23.7	45.8	20.3	3.75	.935
۴	راپل و اعتمادبه‌نفس بر روحیه دانشجویان	0	2.5	14.4	30.5	52.5	4.33	.817
۵	انفجارات تمرینات تخریب بر ارتقاء روحیه	1.7	6.8	16.9	39	35.6	4.00	.978
۶	اجرای میدان تیر انتقالی با استفاده مهمات جنگی بر ارتقای روحیه	0	9.3	11	44.1	35.6	4.06	.918
۷	اجرای میدان تیر سلاح‌های نیمه سنگین بر ارتقاء روحیه	1.7	4.2	22.9	32.2	39	4.03	.974
۸	داشتن مهارت نقشه‌خوانی جهت‌یابی، قطب‌نما و جی‌پی‌اس بر ارتقاء روحیه	0.8	2.5	15.3	47.5	33.9	4.11	.814
۹	داشتن مهارت دروس تاکتیک بر ارتقاء روحیه	0	3.4	21.2	39.8	35.6	4.08	.839
۱۰	داشتن مهارت در دروس جنگ‌افزار بر ارتقاء روحیه	0	1.7	24.6	36.4	37.3	4.09	.827
۱۱	نقش توجیهات اولیه مربیان بر	0	1.7	20.3	44.9	33.1	4.09	.773
۱۲	آمادگی جسمانی دانشجویان بر	0	0.8	5.1	39	55.1	4.48	.637
۱۳	روش اجرای تاخت و کمین در زمین‌های مختلف جهت بالا بردن روحیه،	0.8	5.9	16.1	39.8	37.3	4.07	.922

۱۴	برنامه کمین خوردویی بر روحیه دانشجویان	2.5	3.4	27.1	32.2	34.7	3.93	.993
۱۵	اجرای کمین پیاده بر ارتقاء روحیه دانشجویان	0.8	6.8	20.3	43.2	28.8	3.92	.917
۱۶	تشویق و تنبیه مناسب نیروها بر	0	2.5	11.9	47.5	38.1	4.21	.749
۱۷	ایجاد فضای معنوی در اردوگاه بر	0	0.8	11.9	38.1	49.2	4.36	.722
۱۸	بازدید و سرکشی فرمانده هان رده‌بالا بر روحیه دانشجویان	0.8	1.7	12.7	33.9	50.8	4.32	.826
۱۹	حضور پیشکسوتان جنگ تحمیلی در مأموریت اردوی کویر بر ارتقاء روحیه دانشجویان	0	0.8	11.9	40.7	46.6	4.33	.717
۲۰	روحیه همکاری و تعامل دانشجویان بر استانه تحمل	0	3.4	16.9	39.8	39.8	4.16	.827
۲۱	اجرای اردوی کویر متناسب با تجربیات دفاع مقدس بر ارتقاء روحیه	0	5.1	12.7	48.3	33.9	4.11	.814
۲۲	زندگی در شرایط سخت بر ارتقاء	0	2.5	13.6	36.4	47.5	4.29	.796
وضعیت روحیه		1	4	17	40	38	۴,۱۱	۰,۵۳۸

در جدول ۷ فراوانی هر یک از گویه‌ها به تفکیک و بر مبنای درصد بیان‌شده است همچنین در خصوص گویه‌های وضعیت روحیه با توجه به میانگین‌های به‌دست‌آمده، بیشترین میانگین مربوط به گویه شماره ۱۲ «آمادگی جسمانی دانشجویان بر ارتقاء روحیه» با میانگین ۴,۴۸ (از ۵) و کمترین میانگین مربوط به گویه شماره ۳ «حراست شبانه و دفاع از مقر در ارتقاء روحیه» با میانگین ۳,۷۵(از ۵) بود که نتایج در نمودار بعدی نشان داده‌شده است.

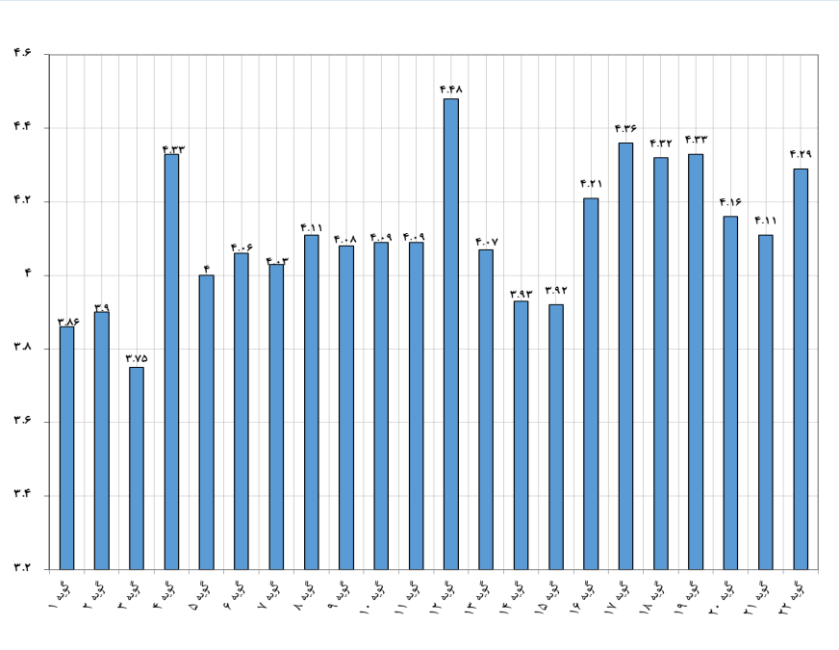

نمودار ۱. نمونه نمودار مربوط به میانگین گویه‌های وضعیت روحیه

جدول ۸ آماره‌های توصیفی مربوط به آستانه تحمل

ردیف	گویه‌ها	گزینه‌ها (درصد)					میانگین	انحراف معیار
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد		
۱	اجرای اردوی کویر در فصول (سرد و گرم) سال بر ارتقاء آستانه	0	2.5	10.2	31.4	55.9	4.41	.776
۲	اجرای تمرینات راپل و اعتمادبه‌نفس بر	0	2.5	13.6	36.4	47.5	4.29	.796
۳	کم‌خوابی در اجرای اردو بر ارتقاء آستانه	1.7	5.9	19.5	39.8	33.1	3.97	.960
۴	برنامه غذایی بر	0.8	5.1	15.3	44.9	33.9	4.06	.880

۵	اجرای رزم شبانه بر ارتقاء آستانه تحمل	0	1.7	16.1	42.4	39.8	4.20	.769
۶	انجام مأموریت‌های انفرادی (نگهبانی، دیدهبانی) بر آستانه	0	3.4	13.6	51.7	31.4	4.11	.760
۷	اجرای ناوبری شبانه بر ارتقاء آستانه تحمل	0	4.2	19.5	41.5	34.7	4.07	.845
۸	زندگی در شرایط سخت بر ارتقاء آستانه تحمل دانشجویان	0	2.5	6.8	38.1	52.5	4.41	.731
۹	کمبود آب بر ارتقاء آستانه تحمل	1.7	3.4	16.9	35.6	42.4	4.14	.933
۱۰	کمبود امکانات بهداشتی در اردو بر ارتقاء آستانه تحمل	1.7	5.9	25.4	35.6	31.4	3.89	.977
۱۱	ایجاد فشار مناسب ازلحاظ روحی و جسمی در اردو متناسب با برنامه	0	2.5	17.8	42.4	37.3	4.14	.798
۱۲	تغییر مکرر مختصات‌های پیاده‌روی بر ارتقاء آستانه تحمل	2.5	2.5	20.3	40.7	33.9	4.01	.938
۱۳	ناوبری‌های برد بلند و طاقت‌فرسا بر آستانه تحمل دانشجویان	0	4.2	6.8	38.1	50.8	4.36	.790
۱۴	انجام فعالیت‌های جمعی بر ارتقاء آستانه	0	4.2	16.1	37.3	42.4	4.18	.854
آستانه تحمل		1	4	16	40	41	۴,۱۶	۰,۵۵۵

در جدول ۸ فراوانی هر یک از گویه‌ها به تفکیک و بر مبنای درصد بیان‌شده است همچنین در خصوص گویه‌های آستانه تحمل با توجه به میانگین‌های به‌دست‌آمده، بیشترین میانگین مربوط به گویه‌های شماره ۱ و ۸ «اجرای اردوی کویر در فصول (سرد و گرم) سال بر ارتقاء آستانه تحمل» و «زندگی در شرایط سخت بر ارتقاء آستانه تحمل دانشجویان» با میانگین ۴,۴۱ (از ۵) و کمترین میانگین مربوط به گویه‌های شماره ۱۰ «کمبود امکانات بهداشتی در اردو بر ارتقاء آستانه تحمل دانشجویان» با میانگین ۳,۸۹(از ۵) بود که نتایج در نمودار بعدی نشان داده‌شده است.

بررسی ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر:

آماره‌های توصیفی مربوط به بررسی ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر در قالب جدول ۹ آورده شده است:

جدول ۹ آماره‌های توصیفی مربوط به بررسی ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر

ردیف	بُعد/ مؤلفه‌ها	میانگین	انحراف معیار
۱	آمادگی جسمانی	۳,۹۱	۰,۶۳۳
۲	روحیه	۴,۱۱	۰,۵۳۸
۳	آستانه تحمل	۴,۱۶	۰,۵۵۵
	بررسی وضعیت میزان اثربخشی	۴,۰۷	۰,۴۹۹

با توجه به جدول ۹ در خصوص بررسی عوامل وضعیت میزان اثربخشی، آستانه تحمل با میانگین ۴,۱۶ (از ۵) دارای بیشترین میانگین بود. نتایج در نمودار ۱ نشان داده‌شده است همچنین میانگین عوامل بررسی وضعیت میزان اثربخشی ازنظر اعضای نمونه ۴,۰۷ (از ۵) بود.

برای بررسی فرضیه‌های پژوهش با توجه به اهداف پژوهش و روش‌شناسی باید از آزمون‌های خاص خود استفاده کرد که برای استفاده از این آزمون‌ها ابتدا باید نرمال بودن داده‌ها موردبررسی قرار گیرد.

نرمال بودن داده‌ها

یکی از شروط و پیش‌نیازهای مهم جهت استفاده از آماره‌های پارامتریک، تبعیت توزیع نمونه موردبررسی از توزیع نرمال است. در تحلیل‌های آماری، آزمونی که جهت بررسی تطابق توزیع نمونه تحقیق با توزیع نرمال به کار می‌رود، آزمون کولموگروف اسمیرونف نام دارد. با توجه به

اینکه در ادامه تحلیل‌ها لازم است تا مشخص شود که از کدام آماره‌ها[1] بایست استفاده کرد، در اینجا لازم است ابتدا تطابق توزیع داده‌های نمونه موردبررسی سنجیده شود.

جدول ۱۰. نتایج حاصل از آزمون کولموگروف اسمیرونف جهت بررسی تطابق توزیع

بُعد/مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	مقدار Z	سطح معناداری
آمادگی جسمانی	۳,۹۱	۰,۶۳۳	۱,۲۷۱	۰,۰۷۹
روحیه	۴,۱۱	۰,۵۳۸	۱,۳۱۰	۰,۶۵
آستانه تحمل	۴,۱۶	۰,۵۵۵	۱,۳۵۰	۰,۵۲
بررسی وضعیت میزان اثربخشی	۴,۰۷	۰,۴۹۹	۰,۴۵۴	۰,۰۵۹

نتایج جدول ۱۰ نشان می‌دهد؛ با توجه به مقدار z و سطوح معناداری به‌دست‌آمده که همگی بیشتر از ۰/۰۵ هستند لذا توزیع نمونه موردبررسی نرمال بوده و در موارد مقتضی بایستی از آزمون‌های پارامتریک استفاده نمود.

پاسخ به پرسش اصلی پژوهش

ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر (مطالعه موردی: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)) کدام اند؟

برای پاسخ به این سؤال با توجه به نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون پارامتریک تی تک نمونه‌ای استفاده گردید که نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای جهت بررسی سؤال اصلی تحقیق در جدول ۵ ارائه‌شده است.

جدول ۱۱. نتایج آزمون تی تک‌نمونه‌ای جهت بررسی سؤال تحقیق

عامل	مؤلفه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری
بررسی وضعیت اردوهای رزمی	آمادگی جسمانی	۱۱۸	۳,۹۱	0.633	15.581	117	۰,۰۰۰

۱ پارامتریک یا ناپارامتریک

کویر بر تاب‌آوری نظامی دانشجویان بدو ورود	روحیه	۱۱۸	۴,۱۱	0.538	22.453	117	۰,۰۰۰
	آستانه تحمل	۱۱۸	۴,۱۶	0.555	22.685	117	۰,۰۰۰
کل		۱۱۸	4.07	0.499	23.403	117	0.000

نتایج جدول ۱۱ نشان می‌دهد که با توجه به مقادیر آماره‌های t و سطوح معناداری به‌دست‌آمده همچنین بر اساس میانگین‌های به‌دست‌آمده، همه مؤلفه‌های مربوط به بررسی وضعیت آمادگی رزم، با اختلاف معناداری بیشتر از میانگین فرضی جامعه (۳) بودند لذا با اطمینان ۹۵ درصد هر سه مؤلفه به‌عنوان تأثیر وضعیت اردوهای رزمی کویر بر تاب‌آوری نظامی دانشجویان مورد تائید قرار گرفتند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

اردوهای رزمی به‌عنوان مکمل دروس نظری طراحی و اجرا می‌شوند که در این میان اجرای اردوی رزمی کویر سهم بسزایی را در آموزش دارا است. این پژوهش در پاسخ به سؤال ابعاد مؤثر برتاب آوری دانشجویان نظامی در اردوهای رزمی کویر (مطالعه موردی: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) برای رسیدن به این هدف متغیر ابعاد تاب‌آوری (آمادگی چسمانی،روحیه، آستانه تحمل) به‌عنوان متغیر پیش‌بین موردبررسی قرار گرفت و درنهایت مشخص شد که بین تاب‌آوری با آمادگی چسمانی،روحیه، آستانه تحمل رابطه معنادار مثبت با سطح اطمینان ۹۵ درصد دارد.

با توجه به یافته‌های پژوهش حاضر می‌توان استنتاج کرد نیروهایی که در محیط رزم کویر وارد می‌شوند درصورتی‌که دارای آمادگی جسمانی و روحیه، آستانه تحمل باشند و احساس ارزشمندی درونی داشته باشند و به داشته‌های خود متکی باشند نه‌تنها در محیط رزم از تاب‌آوری بالاتری برخوردار هستند بلکه می‌توانند احساس آرامش، صبر و استقامت در ناملایمات، رفتارهای متعادل در شرایط ناهنجار را به زیرمجموعه خود انتقال دهند. این افراد با مدیریت خود و مدیریت شرایط به وجود آمده کنترل مجموعه را در دست می‌گیرند.

تاب‌آوری و آمادگی رزمی در یکایک محیط‌ها و مناطق آن‌هم در شرایط واقعی رزم در محیط ویژه، موردنیاز یک فرد رزمنده است و به‌طور خاص یک نیروی رزمنده در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پس از طی نمودن آموزش می‌بایست توانایی و آمادگی لازم در جهت اجرای رزم در محیط‌های ویژه (بخصوص کویر) را دارا باشد.

در یک جمع‌بندی نهایی از نتایج و بحث‌ها ارائه‌شده در این فصل می‌توان گفت درسه حوزه آمادگی جسمانی و روحیه و آستانه تحمل، می‌باشد.

تاب‌آوری موجود در اردوهای رزمی در حوزه‌های آمادگی جسمانی، روحیه، آستانه تحمل که به‌صورت مجزا در هر حوزه در تحقیق حاضر احصاء شده است. می‌توان برای بالا بردن تاب‌آوری در حوزه‌های یادشده برای اجرای اردوهای رزمی و دستیابی به میزان اثربخشی مناسب برای تربیت و آموزش دانشجویان در اردوها و ایجاد تناسب بین روش‌های اجرا با توجه به‌کارگیری دانشجویان جهت انجام مأموریت‌های واگذاری در یگان‌های مربوطه و انجام اردو مطابق با نیاز رده‌های بکار گیرنده و ایجاد وحدت رویه در اجرای اردوها اشاره نمود. در پایان می‌توان نتیجه گرفت با بررسی تاب‌آوری موجود در اردوهای رزم در کویر دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) که مطابق با اولویت برنامه‌ها احصاء شده در جهت برگزاری اردوهای آموزشی رزم در کویر بر طبق اولویت (آستانه تحمل، روحیه، آمادگی جسمانی) را می‌توان برشمرد.

- پیشنهاد می‌شود در یک پژوهش کیفی نسبت به استخراج ابعاد تاب‌آوری در نظامیان (ارتش، سپاه و نیروی انتظامی) اقدام شده و موردبررسی قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌شود در یک پژوهش کیفی پرسش‌نامه‌ای برای سنجش میزان تاب آوری نظامیان بر اساس آموزه‌های اسلام تدوین شود.

پیشنهاد می‌شود با انجام تحقیقی تأثیر آموزش‌های نظامی و تاکتیکی کویر بر تاب آوری دوره‌های تکاوری و فارغ‌التحصیلان این دوره‌ها بعد از حضور در محیط رزم کویر موردبررسی قرار گیرد.

فهرست منابع

قرآن کریم

نهج‌البلاغه

انوری، حسن (۱۳۸۱). فرهنگ بزرگ سخن، جلد اول، تهران، انتشارات سخن.

بشارت، محمدعلی (۱۳۹۳). رابطه تاب‌آوری و سخت‌کوشی با موفقیت ورزشی و سلامت روانی در ورزشکاران، روان‌شناسی معاصر، پاییز و زمستان ۱۳۸۷ شماره ۶.

بیات، حسن (۱۳۸۴). جنگ آینده، دانشکده و پژوهشکدهٔ فرماندهی و ستاد (دافوس).

جعفری، عیسی؛ اسکندری، حسین؛ سهرابی، فرامرز و دلاور، علی (۱۳۸۸). اثربخشی آموزش مهارت‌های مقابله‌ای مبتنی بر مدل مارلات در پیشگیری از عود و افزایش تاب‌آوری در افراد وابسته به مواد، مجله روانشناسی بالینی، سال اول، شماره سوم.

دهخدا، علی‌اکبر (۱۳۷۷)، لغت‌نامه .تهران: انتشارات دانشگاه تهران .چاپ دوم

رسایی، جواد (۱۳۸۹). اردوهای بسیج، تهران، مرکز تألیف کتاب‌های درسی معاونت تربیت، آموزش و فرهنگ پاسداری سپاه،

رستمی، محمود (۱۳۸۶). «فرهنگ واژه‌های نظامی»، انتشارات ایران سبز

سلامی حسین (۱۳۸۴). چالش‌های نوین، ابزارهای نوین برای تصمیم‌گیری دفاعی، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه،

سیبرت، آل (۱۳۹۴). مزایای تاب‌آوری (تغییرات برجسته، شکوفایی تحت‌فشار، بازگشت به حالت نرمال و عبور از موانع و مشکلات)، مترجم علیرضا صارمی و سید باقر میرسلمانی تهران، نشر روزگار.

فرهنگی، علی‌اکبر و همکاران (۱۳۹۲). «پروژه بررسی و شناخت وضع موجود شرکت آب منطقه‌ای کرمان، ارائه اولویت‌های تحقیقات جهت حل برخی از مشکلات سازمان و افزایش بهره‌وری»، مجری: مرکز پژوهش‌های کاربری، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران،

کرد میرزا نیکوزاده، عزت‌الله (۱۳۹۲). الگویابی زیستی-روانی- معنوی در افراد وابسته به مواد و تدوین برنامه مداخله‌ای برای ارتقاء تاب‌آوری مبتنی بر روایت شناختی و روانشناسی مثبت نگر، پایان‌نامه دکتری، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی.

هاشمی، خدیجه (۱۳۹۴). تاب‌آوری از منظر قرآن و روانشناسی، اصفهان، دانشگاه اصفهان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.

الیاسی، محمدحسین (۱۳۸۷). ابعاد روان‌شناختی و جامعه‌شناختی آستانه تحمل مردم، فصلنامه مطالعات بسیج، سال یازدهم، شماره ۴۰.

1. Adler, M. & Ziglio, E. (1996). Gazing into the oracle: The Delphi

method and its application to social policy and public health. Jessica Kingsley Publishers.
2. Arindle, A. (2016) Measuring Psychological well –being in the Chinese Personality and Individual Differences. Journal of Adolescence. 38(3): 1307-1316.
3. Bell. C. C. (2001). Cultivating Resiliency in Youth. Journal of Adolesent Health,vol(29),375-381.
4. Benson, P.L. (1997). All kids are our kids. Minneapolis:Search Institute.
5. Campbell-Sills L, Cohen S, Stein M. (2006). Relationship of resilience to personality, coping and psychiatry symptoms in young adults. Behavior Research and Therapy;44(4): 585-599.
6. Celigman, F. Chik csent mehali, P. B. (2000). Developing the Psychological Capital of Resiliency,Human Resource Development Review,5,1.
7. Connor, K. M. & Davidson, J. R. (2003). Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson resilience scale (CD-RISC). Depression and anxiety, 18(2), 76-82.

Cikanek, K. L. (2006). Emotional intelligence and coping skills as predictors of counselor self-efficacy with genetic counseling graduate students. University of Minnesota.